

NEW-YORK BORSASI 1

Dünyanın en mühim malî piyasası olan New-York borsası serbest bir rejim dahilinde iş görmektedir [2]. 1913 senesinde New-York Devleti birçok ahkâm vazederek borsayı kontrol altına almak istemişse de bu arzusunda tamamilen muvaffak olamamıştır. Yalnız iki hüküm kanun mahiyetini alabilmiştir: Birincisi fiyatlar üzerine tesir icra edebilecek manevraları menî ve tecziye ikincisi de *brokeri* alışveriş yaptığı mukabil tarafın ismini müşterisine bildirmeğe icbar etmektedir. İkinci husus için ihdas edilen kanun ötedenberi mevcut bulunan bir âdeti takviye etmekten başka bir yenilik vücuda getirmemiştir. Devletin bu nisbî müdahalesine rağmen New-York borsası, kendi teşkilâtını tanzim, tespit ve tadil etmekte tamamen muhtar kalmıştır.

New-York malî piyasası muhtelif ehemmiyette borsaları ihtiva etmektedir. Bunlardan en mühimmi *Stock Exchange* dir. Bu borsaya, evvelce üzerinde bulunduğu sokak ismine izafeten, *Wallstreet* de denilmektedir. Bugün *Stock Exchange* aslen *Broadstreet* dedir. *Wallstreet* 'e ancak bir arka kapı açılmaktadır.

1792 de tesis olunan *Stock Exchange* serbest bir cemiyet

[1] Paris ve Londra borsalarına ait yazılarımız 7 ve 8 inci sayılarda intişar etmiştir.

[2] Malî piyasaların tâbi oldukları muhtelif rejimler hakkında malûmat için 7 inci sayıdaki yazımıza müracaat olunmalıdır.

şeklini haizdir. Aza mikdarı, 1881 nizamnamesi mucibince, 1100 olarak tahdit olunmuştur. Borsaya aza olmak için bir *seat* (makam) satın almak şarttır. *Seat* peştemallığı borsadaki faaliyet hacmına ve bu yerler için vaki arz ve talebe bağlıdır. Meselâ 1922 senesinde 72 *seat* devrolunmuş fiatlar 75 ilâ 100 bin dolar arasında tehalûf etmiştir. *Seat* i satın alan namzedin azalığı hususî bir komiteye arz olunur. Azalığın tahakkuku için komitede $\frac{2}{3}$ ekseriyet lâzımdır. Namzedin *seat* i sahip olduktan başka nizamname mucibince aşağıdaki şeraiti de haiz olması lâzımdır:

- a) Müttehit Amerika hükümetleri tabası olmak.
- b) Kendisini hiç olmazsa iki senedir tanıyan iki borsa azası tarafından takdim olunmak.
- c) Borcu bulunmamak.
- d) Cünha ve cinayetle mahkûm olmamak, ilâ...

Bundan başka namzedin, aza olduktan sonra 2000 dolar kaydiye, 10 dolar yardım sandığı aidatı, azadan birinin ölümünde ailesine verilmek üzere 10 dolar hayat sigortası primi gibi malî şeraiti de ifa etmesi icap etmektedir. Amerikalıların tesanüt ve her şey için evvelden tedbir alma zihniyeti için bu noktalar mükemmel bir misal teşkil etmektedir.

Seat ücreti aynı zamanda diğer azaya karşı kefalet akçası makamına kaim olmaktadır. Taahüdatına riayet etmiyen aza muayyen mühlet zarfında (bir sene) borsa işleri yapmaktan men olunmaktadır. Yine taahhüdatını ifa etmiyen azanın *seat* i satılmakta ve elde edilen para ile evvelâ diğer azaya karşı olan borçları ödenmektedir. Bu tarz New-York mahkemeleri tarafından da resmen tanınmıştır. Borsadan bahsettiğimiz şekilde ihraç hadiseleri pek seyrekler. Senede ancak aza adedinin $\frac{1}{2}$ kadar nisbetinde ihraç vaki olmaktadır.

Borsaya mukayyet bulunan azadan hepsi seanslara devam etmemektedir. Bir kısmı (büyük banker ve ispekülâtörler) sırf yaptıkları muamelât için verecekleri komisyonlarda tasarruf için borsaya aza olmaktadırlar. Seanslara muntazaman devam eden aza (acentalar) 400 - 600 arasındadır. Fakat bu yekûna acenta memurlarını, telefon ve telgrafçıları ve diğer muavin memurları da ilâve etmek icap eder.

New - York borsasında Londrada olduğu gibi broker ve

jobber'ler[1] arasında tam bir ayrılık ve menfaat zıddıyeti yoktur. Bundan başka New - York'da Paris borsasında olduğu gibi azalar yalnız komisyonculukla yani başkasının nam ve hesabına iş görmekle mükellef değillerdir. *Wallstreet*'de her borsacı başkasının nam ve hesabına olduğu gibi kendi için de istediği kadar alışveriş yapmakta serbesttir. Fakat brokerlerin suiistimalâtına meydan verilmemek için gayet şiddetli tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerden en mühimmi bütün muamelâtın tam bir aleniyet içinde cereyan etmesidir. Alınan, satılan esham ve tahvilât cins ve mikdarı ile fiyatlar muntazam ve mütemadi bir surette borsa binası dehilindeki büyük tabloya yazılmaktadır. Diğer mühim ve orjinal bir nokta da tabloya alıcı ve satıcıların isimlerinin yazılmasıdır. Bu muamelât ayrıca günlük borsa gazetesinde de neşrolunmaktadır. Bütün bunlardan daha mühim olan neşir vasıtası *ticker* denilen bir nevi telgraftır. Ticker borsanın açık bulunduğu saat 10 ilâ 15 arasında mütemadiyen işlemekte ve üzerinde muamele cereyan eden esham ve tahvilât adedile, tespit olunan fiatları dakikası dakikasına ticker ahizesi bulunan yerlere bildirmektedir. Bütün Müttehit Amerika devletlerinde -hattâ Kanadada- bulunan brokerler, bankalar, malî müessesat ve büyük oteller tickerin abonesidirler. Gayet küçük ve mükemmel bir alet olan ahize *tapes* denilen kâğıt şiritlere lâzımgelen malûmatı yazmaktadır.

Ticker aboneleri, New-York'da muamele yapıldıktan birkaç saniye, nihayet bir kaç dakika sonra lâzımgelen malûmatı almış bulunmaktadırlar. Buhranlı borsa seanslarında bu müddet 15 dakikaya kadar çıkmaktadır. Borsa gazetesini usulünü takip eden Avrupa borsaları ile mukayese edildiği takdirde bu hususta da sürat rekorunun yine Amerikada olduğu derhal anlaşılır. Borsadaki ticker makinesi dakikada 225 ve günde 65000 kelime yazacak takattadır. Yirminci asrın başlarından beri muamelesi günden güne çoğalmış bulunan New-York borsası umumî harpten sonra iki ticker kullanmağa mecbur olmuştur. Bunlardan bir tanesi esham diğeri de tahvilât haberlerini etrafa yaymaktadır. Uzun yazılarla karışıklığa ve teahhura meydan vermemek için tickerlerde bazı rumuz (kısaltmalar) kullanılmaktadır. İki misal uzun izahattan daha ziyade bu hususta bizi tenvir edecektir :

[1] Broker ve Jobberler hakkında esaslı malûmat için 8 inci sayıdaki "Londra borsası" isimli makalemize müracaat etmek lâzımdır.

Stok tape = Esham şeridi

XPR . 110	NP 2.76 $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{2}$. $\frac{3}{4}$	U 122 $\frac{1}{2}$ B
1	2	3

İzahat :

1 numara ile işaret ettiğimiz remiz :

(100 aksiyon *United States Steel preferred* 110 dolardan) ,

2 numaralı remiz :

(200 aksiyon *Northern Pacific* 76 $\frac{1}{4}$ dolardan, 100 aksiyon 76 $\frac{1}{2}$, 100 aksiyon 76 $\frac{3}{4}$ dolardan) ,

3 numaralı remiz :

(Talep 100 aksiyon *Union Pacific* 122 $\frac{1}{2}$ dolardan, arz yok) demektir.

Bond tape — Tahvilât şeridi

ZU . 8 S . 115	BO . 6 S . 4 . 95	V . 4 $\frac{3}{4}$ S . 3 . 100 . 05
1	2	3

1 numaralı remiz :

(1000 dolarlık *City of Zürich* 8 $\frac{0}{0}$, 115 dolardan)

2 numaralı remiz :

(4000 dolarlık *Baltimore and Ohio Railroad* 6 $\frac{0}{0}$, 65 dolardan) .

3 numaralı remiz :

(3000 dolarlık *United States government Victory* 4 $\frac{3}{4}$ $\frac{0}{0}$, 100,05 dolardan) demektir.

Ticker'lerin sürat ve sıhhatle işlemesi büyük faideler temin etmektedir. Meselâ borsa açık bulunduğu saatler brokerlerin müşterileri, daha doğrusu umumiyetle spekülâtörler, Ticker'le aldıkları malûmata müsteniden derhal muamele yapabilmekte ve borsaya bir telefon veya telgraf bu hususa kâfi gelmektedir. Evlerinde Ticker ahizesi bulunmayan kimseler için de vaziyet müşkül değildir. Her Broker müessesesinde büyük bir salonu bu işe tahsis etmiştir. Muamelât esnasında malûmat almak isteyen müşteriler,

kendisile iş yaptıkları Brokerin salonuna girip rahat koltuklara oturmakta ve bir memurun Ticker ahizesinden alıp önlerindeki büyük tabloya yazdığı isim, adet ve fiatları kolayca takip edebilmektedirler. Bu usul çok rağbet bulduğundan Brokerler New-Yorkun zengin mahallelerinde böyle salonları ihtiva eden birçok şube açmışlardır. Müşteriler aldıkları malûmat üzerine muamele yapmak isterlerse oradaki memura istediklerini yazdırmakla meseleyi halletmiş bulunmaktadırlar.

New-York'taki büyük Brokerler Müttehit Amerika devletlerinin diğer şehirlerindeki acentalarına hususî telgraf hatları ile merbutturlar. Muhaberelerine bu suretle istedikleri kadar sürat ve emniyet temin etmektedirler. Bundan başka *Stock Exchange* in Avrupa ile olan irtibatı çok seri ve salim bir şekilde ıslah olunmuştur. Meselâ Londradan *Wallstreet* e çekilen bir telgrafın cevabı bazan 5 dakika içinde alınabilmektedir. Bu suretle Londra ve New-York arasındaki arbitrajlar fevkalâde ehemmiyet ve sühulet kesbetmiştir.

Bütün bu teşkilât büyük Broker müesseselerinin umumî masraflarını fevkalâde kabartmaktadır. Fahat yapılan muamelelerin azameti bu masrafları kolaylıkla örtebilecek mahiyettedir. New-York borsasında yalnız esham kısmında bir milyon aksiyonluk iş yapıldığı sık görülmüş hadiselerdendir. Eshamın vasatî kıymetini 100 dolar addedersek 100 aksiyonda 15 dolar komisyon alındığına göre bir günde Brokerlerin aldığı *courtage* 150.000 dolara yani 1933 den evvel 300.000 bugün 200.000 Türk lirasına balığ olmaktadır.

Şimdi biraz da New-York piyasasının borsa muamelâtını icra sahasında hususiyetlerinden bahsedelim. New-Yorkta bütün borsa muameleleri peşin olarak yapılmaktadır.

Burada bir noktaya temas etmemiz lâzımdır. Bazı maliye ve iktisatçılar borsalarda vadeli muameleleri menetmekle ispekülâsyonun önüne geçileceği kanaatindedirler.

Halbuki New-York hiç vadeli muameleli yapılmadığı halde en muazzam ispekülâsyona sahne olan piyasadır. Bunun aksi olarak Londrada en çok veresiye iş görüldüğü halde ispekülâsyon Amerikadaki kadar hadden aşırı gitmemektedir. Görülüyor ki aşırı ve muzir ispekülâsyona mani olmak hususunda alınacak tedbirler için hareket noktası her halde muamelâtın peşin veya veresiye olması meselesi değildir.

New - York'ta muamelâtın hep peşin yapılması büyük malî

nelayıç doğurmaktadır. Paris ve Londrada likdasyon on beş günde hattâ ayda bir yapıldığı halde New - Yorkta günlüktür. Günlük muamelât ertesi gün sabah saat 10 ilâ 10,15 arasında esham ve tahvilâtın teslim ve tesellümü suretile likide (tasfiye) edilmektedir. Alınan aksiyon ve obligasyonlara mukabil bedelleri olarak umumiyetle bir çek verilmektedir. Brokerler aynı senet üzerine günde belki bir kaç muamele yaptıklarından ve bu hal ertesi gün aynı kıymetli kâğıtları müteaddit kerre elden ele devretmelerini icap ettirdiğinden uzun ve karışık muamelelerden içtinap ve fazla para tedavülüne hacet bırakmamak için aralarında bir takas odası *Clearing House* kurmuşlardır.

New - York borsasında bütün muamelâtın ertesi gün tasfiye edilmek üzere peşin tarzında yapılması büyük para miktarının tedavül etmesini icap ettirmektedir. Halbuki yalnız fiyat farklarından istifade için iş yapan spekülâtörlerde alınması veya satılması için emir verdikleri esham ve tahvilât miktarı kadar likit para veya kredi yoktur. Bu vaziyet karşısında vadeli muamele yapamadıkları için spekülâtörlerin müşkil şartlar içinde kalmaları iktiza ederdi. *Wallstreet* bunun çaresini bulmuştur. Spekülâtörden emir alan Broker, müşterisinden alım miktarının % 10 nisbetinde bir avans istemektedir. Ertesi gün tasfiye saatında Broker esham veya tahvilâtı elde edebilmek için bunların kıymetinin % 90 nını müşterisinden aldığı % 10 a ilâve etmek mecburiyetindedir. Umumiyetle Brokerler de yaptıkları muamelâtın balığ olduğu miktarın % 90 ı gibi azim para veya kredi yoktur.

New - York'ta bu mühim ihtiyaç şu suretle hallolunmuştur. Broker, müşterisi namına satın aldığı kıymetli evrakı daha eline geçmeden bankaya terhin ederek tasfiyedeki tediye için lâzım olan parayı bulmaktadır. Bankaların muvafakat ettikleri bu avanslara *Wallstreet'de Call money* yani peşin para, günlük para (alm.: *tägliches Geld*) ismi verilmektedir. *Call money* namı altında verilen avanslar azim yekûnlara balığ olmaktadır. Kredi müesseseleri tarafından bu işe tahsis edilen meblâğ 1929 buhranından evvel 2 milyar dolara kadar çıkıyordu. *Call money*'in hususiyeti faiz haddinin çok hassas ve fevkalâde mütemevviç olmasıdır. New - York piyasasının inip çıkması da bu likit para faizi haddinin temevvucatını takip etmektedir.

Tabii zamanlarda mevzuubahs faiz haddi % 1 ilâ 2 arasında tahavvül etmektedir. Buhran ve likid para kıtlığı dev-

relerinde bu nisbet fevkalâde süratle yükselmekte ve spekülâsyonu tamamilen değilse de büyük mikyasta menetmektedir. Meselâ 1907 senesindeki devrevî krizde (Amerikan krizi) *Call money* faizi % 125 e çıkmıştı. Fakat asıl keşmekeş hali hazır iktisadî buhranının baştangıcı olan *Wallstreet* 1929 birinci teşrin krizinde başgöstermiştir. Faiz % 200 ü geçmiş bu suretle kimse vaziyetini muhafaza etmek için (yani cüzdanını elinde tutabilmek için) bu kadar ağır şartla para almamış, herkes esham ve tahvilâtını satılığa çıkarmış fiyatlar görülmemiş bir şekilde inhidam etmiştir. 1907 buhranının fazla sirayet etmemesine sebep en vahim zamanlarda meşhur Morgan müessesesinin piyasaya % 10 gibi o dakikalar için fevkalâde makul ve bulunmaz nimet ad-dolunan faizle para teklif etmesidir. 1929 da böyle bir teklif yapan olmamıştır. Zaten olsa da arz hacminin azameti dolayısıyla fiyatları tutabilmenin imkânı mevcut değildi.

Yazımızı dar bir hacme sıkıştırmak endişesile *Stock Exchange* hakkındaki mutalâalarımızı burada bitiriyoruz. Biraz da New-York piyasasının tali derecedeki malî borsalarından bahsedelim: Evvelâ 1886 da bir takım küçük borsaların birleşmesiyle tesis olunan *Consolidated Stock and Petroleum Exchange* (konsolide ve petrol kıymetleri borsası) piyasasını ele alalım. Burada muamelât hemen de *Stock Exchange* deki gibi aynı kıymetler üzerine ve aynı tarzda yapılmaktadır. Bu borsanın hususiyeti alınan komisyonun ve esham ve tahvilât için tesbit olunan asgarî muamele miktarının *Stock Exchange*'e nazaran daha aşağı olmasıdır. Bu sebeple C. S. and P. E. daha ziyade küçük kapitalistlerin iş yaptığı borsadır. *Stock Exchange* de mutad halde asgarî 100 aksiyon veya obligasyon alınıp satıldığı halde E. S. and P. E. de 100 den aşağı senet üzerinde kolaylıkla muamele yapılabilmektedir.

Evvelce *Stock Exchange* kendisine rakabet etmeğe uğraşan C.S. and P.E. yi resmen tanımamakta ısrar ediyordu. Bilâhara işlerin ayrılığı meydana çıktığından 1913 de *Wallstreet* C. S. and P. E. yi tanımış ve azasının o borsada muamele yapabileceğini ilân etmiştir.

Tali borsalar meyanında bundan sonra *Curb Market* i mevzu bahis edebiliriz. Türkçede " kaldırım köşesi piyasası " diyebileceğimiz bu borsa ismini, seanslarını *Stock Exchange*'in önündeki *Brodstreet* sokağında açmaktan kinaye almıştır. Bu bakımdan *Curb market*'i Paristeki "Pieds humides,, borsasile mu-

kayese edebiliriz. Curb market 1919 da sokakta toplanmaktan kurtulmuş ve bir milyon dolar mukabilinde Trinity meydanında mükemmel binalara nakletmiştir. Eski Curb market bugün *Curb Stock and Bond Market* ismi altında yine sokak ortasında toplanmakta devam etmektedir. Eski ve yeni Curb Market yalnızca Stock Exchange fiyat cetveline idhal edilmeyen esham ve tahvilât üzerine muamele yapmağa mezundur [1]. Bu bakımdan bu piyasa Paristeki Coullisse ile muvaffakiyetle mukayese olunabilir.

New-Yorkun orjinal diğeri bir tarafı da yalnız zencilerin aza olarak kabul olunduğu *Black market* e sahip bulunmasıdır. Yalnız zencilerin alâkadar ve menfaattar bulunduğu esham ve tahvilâtı cetveline idhal eden ve Harlem mahallesinde toplanan bu borsanın aza adedi 200 olarak tahdit olunmuştur.

Yukarıdaki mülâhazalarımızla New-York mali piyasasının kuruluşunu tetkik etmiş bulunuyoruz. Şimdi ehemmiyet itibarile dünya yüzünde birinci safı işgal eden New - York borsasının alışverişi ve istinat ettiği kaynakları kısaca mütalâa edelim:

Stock Exchange in muntazaman neşrettiği istatistikler sayesinde senede aksiyon ve obligasyon üzerine yapılan muamele yekûnunu tespit edebiliyoruz.

Milyon dolar olarak muharrer kıymet

	1919	1922	1934
Aksiyon	29.000	22.000	30.000
Obligasyon	4.000	4.000	5.000

Rakkamların azameti bizi bu hususta daha uzun tafsilât vermekten müstagni bırakmaktadır. Fakat bilhassa aksiyonların ehemmiyeti üzerinde biraz tevakkuf etmek lâzımdır. Eshamın tahvilâta nazaran daha azim mikdarda bulunması ve daha çok muameleye sahne olması Amerikan işpekülâtör zihniyetinin bariz bir misalidir. Aksiyonların bu derece çok olmasının diğeri mühim bir sebebi de Müttehit Amerika devletlerinde şimendifer,

[1] Bununla beraber Curb Market'de yine mühim kıymetler muamele görmektedir. Meselâ Standard Oil Co. aksiyonları 1920 ye kadar Stock Exchange'e kabul edilmediği için bu borsada muamele görmekte idi.

telgraf ve telefonların anonim şirketler elinde bulunması ve bu şirketler tarafından ihraç olunan imliyalı hisse senedatının bir nevi obligasyon telâkki olunabileceği hususudur.

Avrupa borsalarının bu tarzda istatistik neşriyatına sahip bulunmamaları bizi bu bakımdan bir mukayese yapmaktan menetmektedir.

New-York borsası umumî harpten evvel dünyada yine en mühim malî piyasa olmakla beraber, beynelmilel işler sahasında Londra ve Paristen geri kalıyordu. O zamanlar Amerikan borsası hemen yalnız millî esham ve tahvilât üzerine muamele yapmakla iktifa ediyordu. Hattâ Amerikan eshamından bazılarının belli başlı piyasaları Avrupada bulunuyordu ; çünkü bazı Amerikan aksiyonlarının mühim bir kısmı Avrupalı hamiller elinde idi. Bazı istatistiklere nazaran İngilizlerin elinde 4, Almanların elinde 1 $\frac{1}{4}$, Fransızların 1, Holandalıların $\frac{3}{4}$ milyar dolarlık Amerikan aksiyonu vardı. Bu esham belli başlı olarak şu mühim firmalara aitti : *United States Steel corporation, Kansas City Southern, Southern Railway, Pennsylvania R. R. Co., New-York Central.*

Amerikalılar bu eshamın senelik temettü ve faizi bakımından Avrupaya karşı borçlandıkları takriben 500 milyon doları turistlerinin hariçteki mühim sarfiyatını, Amerikadaki yabancıların memleketlerine gönderdikleri tasarruflarını ve ecnebi vapur navlunlarını ihracat fazlaları ile ödüyorlardı.

Umumî harp içinde bu vaziyet tamamen değişti. Amerikalılar 4 sene zarfında Avrupa piyasalarına aksiyonları dolayısıyla medyun oldukları 7 milyar doları ödedikten maada ayrıca mütefiklerine 11,5 milyar kadar harp borcu verdiler [1]. Bundan başka Amerikan piyasası harice ticarî plâsmanlar bakımından da Avrupa piyasalarını ve en ehemmiyetlisi olan Londrayı fersah fersah geçmiştir. Bu plâsmanlar daha 1923 senesinde 8 milyar doları geçmiş bulunuyordu.

Yabancı memleketlere yapılan plâsmanları umumî harpten evvel ve sonra tetkik edersek New-York'un aldığı ehemmiyet bütün açıklığı ile meydana çıkar :

[1] Bu borcun mühim kısmı Fransa, İngiltere, İtalya ilh. tarafından Amerikaya ödenmemektedir. Ödememeğe sebep olarak Fransa Almanlara karşı alacaklarından vazgeçmiş bulunduğunu, İngiltere, İtalya ilh. de iktisadî buhranı ileri sürmektedirler.

(Milyon Dolar olarak)

Sene	İngiltere	Birleşik Amerika
1911	503	31
1912	463	71
1913	422	78
1920	40	464
1922	276	652

Umumî harpten evvel Amerika hariçte daha ziyade Devlet istikrazlarına para yatırıyordu. Harpten sonra ticarî ve sınaî işletmelere iştirâk meyli bariz bir şekil almıştır.

Amerikanın harice yaptığı plâsmanlar yukarda da söylediğimiz gibi umumî harp içinde ve nihayetindeki büyük ihracat fazlasına dayanmıştır :

(Milyon Dolar olarak)

Sene	İhracat	İthalât	İhracat fazlası
1913	2484	1793	+ 691
1914	2114	1789	+ 325
1915	3555	1779	+ 1776
1916	5483	2392	+ 3091
1917	6234	2952	+ 3282
1918	6149	3031	+ 3118
1919	7920	3904	+ 4016
1920	8228	5278	+ 2950
1921	4485	2509	+ 1976
1922	3771	2608	+ 1163

New - York mali piyasası hakkındaki mülâhazatımızı bitirmeden evvel Wallstreet ve Consolidated Stock and Petroleum Exchange'de umumî harbi müteakıp mukayyet tahvilât ve eshamı, muharrer kıymetleri üzerinden bir tabloda toplayalım :

Tahvilât

Devlet ve âmme korporasyonları :	Milyon Dol.
1.— Old United States Government Issues	870
2.— United States Liberty Victory Loans	19.150
3.— United States, State and Municipal	770
4.— United States, Insular Possessions	10
5.— Foreign Countries and Cities	2.990
	<hr/>
	23.790

Nakil :		23.790
	<i>Şirketler</i>	
1.— Railroad <u>Cies</u>		9.680
2.— Telephon and Telegraph <u>Cies</u>		500
3.— Coal and Iron <u>Cies</u>		130
4.— Manufacturing <u>Cies</u>		1.290
5.— Gas and Electric <u>Cies</u>		450
6.— Street Railway <u>Cies</u>		1.130
7.— Miscellaneous <u>Cies</u>		570
		37.540
	<i>Esham</i>	
1.— Railroad <u>Cies</u>		6.720
2.— Oil <u>Cies</u>		790
3.— Mining <u>Cies</u>		1.130
4.— Street Railway <u>Cies</u>		660
5.— Express <u>Cies</u>		60
6.— Coal and Iron <u>Cies</u>		170
7.— Gas and Electric <u>Cies</u>		480
8.— Telephon and Telegraph <u>Cies</u>		670
9.— Manufacturing <u>Cies</u>		6.750
10.— Banks and Trust <u>Cies</u>		250
11.— Miscellaneous <u>Cies</u>		760
		55.980

Bunlara yine o tarihte borsada mukayyet muharrer kıymetsiz 1 milyarlık aksiyonu da ithal etmek icap eder. Diğer bazı müteferri esham ve tahvilât da dahili hesap edildiği taktirde harbi takip eden senelerde New - York borsasında 60 milyarlık aksiyon ve obligasyon mukayyet olduğu meydana çıkar. O senelerde Londra borsasında mukayyet kıymetler de 16 milyar İngiliz lirasına yani 80 milyar dolara baliğ oluyordu. O zamandanberi iki Anglosakson piyasa rakabet halindedir. Fakat bugün heyeti umumiye itibarile New - York dünyanın en büyük malî piyasasıdır.

Doç. Dr. Refii - Şükrü SUVLA